

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122015209
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122015209.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného A. B., o žiadosti odsúdeného o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 18. januára 2023, č. k. 2PP/168/2022-49, na neverejnom zasadnutí konanom 16. marca 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje napadnuté uznesenie v celom rozsahu.
- II. Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX, hlásený trvalý pobyt obec B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, podmienecne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu uložil Okresný súd Topoľčany trestným rozkazom z 21. januára 2021, č. k. 2T/5/2021 – 42, podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona vo výmere 2 (dva) mesiace v spojení s uznesením Okresného súdu Topoľčany č. k. 2T/5/2021-100 z 9. novembra 2022 so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.
- III. Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona sa odsúdenému určuje skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením z 18. januára 2023, č. k. 2PP/168/2022-49, podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený), o podmienecné prepustenie z výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody, ktoré mu boli uložené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 29. júna 2022, č. k. 3T/3/2022-536, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 13. septembra 2022, č. k. 1To/70/2022-595 a trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany z 21. januára 2021, č. k. 2T/5/2021-42 v spojení s uznesením Okresného súdu Topoľčany z 9. novembra 2022, č. k. 2T/5/2021-100.
2. Zamietnutie žiadosti okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku, teda vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, ale nespĺnil prvú materiálnu podmienku, keďže svojim správaním nepreukázal polepšenie vo výkone trestu, a to vzhľadom k hodnoteniu riaditeľa ústavu, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni, dodržiava ústavný poriadok a časový rozvrh dňa, rešpektuje príkazy a nariadenia príslušníkov, chodí riadne ustrojený a upravený, zachováva zásady slušného správania a vystupovania. Nevyvoláva konflikty, avšak toto okresný súd vyhodnotil len ako prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, pričom odsúdený si doposiaľ nevytvoril podmienky na udelenie čo i len jednej disciplinárnej odmeny. K druhej materiálnej podmienke okresný súd uviedol, že táto nebola splnená, keď žiadna z objektívne zistiteľných a overiteľných skutočností nedávala záruku, že by odsúdený v prípade podmienecného prepustenia viedol na slobode riadny život. Aj keď podľa hodnotenia riaditeľa ústavu je resocializačná prognóza u odsúdeného priaznivá na základe nízkeho rizika recidívy trestnej činnosti, ale okresný súd na prejednávanej vec nahliadal inak. Tento záver oprel o to, že Okresný súd Topoľčany schválil rozsudkom

v roku 2014 dohodu o vine a treste a odsúdenému uložil podmienený trest odňatia slobody. Odsúdený sa v skúšobnej dobe osvedčil. Za prečin sprenevery, ktorého sa odsúdený dopustil v roku 2020, Okresný súd Topoľčany uložil odsúdenému v roku 2021 opäť podmienený trest odňatia slobody. Skúšobná doba plynula odsúdenému aj počas roka 2022, v mesiacoch január a február 2022 sa odsúdený dopustil pokračujúceho prečinu podvodu. Od jeho spáchania odsúdeného neodradila hrozba premeny podmieneného trestu odňatia slobody za spáchaný skutok a ani vtedajšia situácia jeho rodiny, ktorá sa pripravovala na príchod ďalšieho dieťaťa. V ďalšom okresný súd poukázal na podanie manželky odsúdeného, v ktorom na dvoch miestach uviedla, že odsúdený oľutoval svoj čin a stále ho ľutuje, čo je podľa názoru okresného súdu viac ako uviedol odsúdený v svojom písomnom návrhu na podmienené prepustenie alebo počas vyjadrení na verejnom zasadnutí, keď sa o svojej ľútosť nezmienil ani raz. V závere okresný súd uviedol, že pri rozhodovaní o návrhu odsúdeného bolo prihliadnuté aj na povahu spáchaných trestných činov (opakovaná majetková trestná činnosť), tak ako to predpokladá Trestný zákon v § 66 ods. 2.

3. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa prokurátor vzdal práva na podanie sťažnosti, no odsúdený voči uzneseniu zahlásil ihneď sťažnosť.

4. Zhlásenú sťažnosť odsúdený odôvodnil vlastnoručným písomným podaním doručeným okresnému súdu 23. januára 2023, v ktorom uviedol, že podáva sťažnosť voči napadnutému uzneseniu, pretože je toho názoru, že spĺňa podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu a preto žiada a navrhuje, aby bolo jeho sťažnosti/žiadosti vyhovené.

5. Okresný súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie 27. januára 2023.

6. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

7. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

8. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia krajský súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul odsúdeného, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Tr. por. Pokiaľ ide o rozsah vykonaného dokazovania na verejnom zasadnutí, aj tento bol dostatočný pre náležité zistenie skutkového stavu a spravodlivé rozhodnutie.

9. Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák., pri podmienenom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmieneným prepustením odsúdeného. Súd môže zároveň nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoviť mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Ak ide o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, súd určí skúšobnú dobu na desať rokov a súčasne nariadi probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do piatich rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Podmienené prepustenie je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

10. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uložených trestov.

11. Presnejšie vyjadrené, odsúdený vykonal pomernú časť z postupne uložených trestov, lebo od 11. februára 2022 si odpykáva postupne dva tresty odňatia slobody, konkrétne

- od 11. februára 2022 do 11. februára 2023 vykonával trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 29. júna 2022, č. k. 3T/3/2022-536, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 13. septembra 2022, č. k. 1To/70/2022-595;

- od 11. februára 2023 doposiaľ vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace, na ktorý bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany z 21. januára 2021, č. k. 2T/5/2021-42 v spojení s uznesením Okresného súdu Topoľčany z 9. novembra 2022, č. k. 2T/5/2021-100.

12. V oboch prípadoch bol odsúdený za prečiny, preto bolo potrebné, aby odsúdený podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. vykonal pomerné časti ($1/2 + 1/2$) z týchto trestov, ktorú podmienku splnil 11. septembra 2022.

13. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Tr. zák., krajský súd sa nestotožnil so záverom okresného súdu, že odsúdený nespĺňa prvú materiálnu podmienku. Vychádzajúc so záverov hodnotenia riaditeľa ústavu je krajský súd toho názoru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie. Jeho správanie bolo po celý čas na požadovanej úrovni, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiaval, konflikty nevyvolával, chodil riadne ustrojený. Disciplinárne potrestaný nebol ani raz. Ciele stanovené programom zaobchádzania plnil a jeho resocializačná prognóza podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania je priaznivá. Samotný riaditeľ ústavu ho odporučil podmienené prepustiť. Uvedené tak možno uzavrieť s tým, že odsúdený, ktorý je aktuálne vôbec po prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, svojím správaním v ňom preukázal takú mieru polepšenia, ktorú je možné považovať za dostatočnú, čím je súčasne splnená táto materiálna podmienka.

14. Krajský súd sa nestotožnil ani so spôsobom, akým okresný súd vyhodnotil druhú materiálnu podmienku podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. a síce, že je možné od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Tu krajský súd na rozdiel od súdu okresného dospel k záveru, že táto zákonná podmienka splnená je.

15. Okresný súd správne pripomenul, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienené prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Prítom posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti.

16. Podľa názoru krajského súdu okolnosti opísané v predchádzajúcom bode okresný súd nevyhodnotil dôsledne, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky.

17. Odsúdený má v odpise registra trestov evidované celkovo tri odsúdenia za rôznorodú trestnú činnosť, vo všetkých troch prípadoch sa, z hľadiska závažnosti trestnej činnosti, jedná o prečiny. Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného ústavom vyplýva, že k spáchanému trestnému činu má kritický postoj. Odsúdený plní program zaobchádzania, nebol disciplinárne potrestaný a jeho resocializačná prognóza bola ústavom vyhodnotená ako priaznivá. Počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdený udržiava kontakt s manželkou, rodičmi a súrodencami. Odsúdený v čase rozhodovania krajského súdu vykonal takmer 13 mesiacov nepodmieneného trestu odňatia slobody z celkových 14 mesiacov, pričom výkonom nepodmieneného trestu odňatia slobody, ako najprísnejšieho trestu v podmienkach Slovenskej republiky, bolo na jeho osobu pôsobené po prvýkrát. Na rozdiel od rozhodovania o vine a treste, rozhodovanie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, je procesom, v

ktorom súd skúma, či časť už vykonaného trestu dostatočne splnila účel trestu až do tej miery, že aktuálne nie je potrebné v jeho výkone pokračovať a teda čiastočný výkon trestu nasvedčuje záveru o prevýchove a úspešnej resocializácii odsúdeného.

18. Súčasne z hodnotenia odsúdeného vypracovaného ústavom ako i z vyjadrenia odsúdeného na verejnom zasadnutí okresného súdu vyplýva, že odsúdený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má zabezpečené bývanie u svojich rodičov na adrese B. XX, C. D. a má tiež zabezpečenú aj prácu v spoločnosti Packeta, v ktorej pracoval pred výkonom trestu. Tieto skutočnosti krajský súd považuje za významné pre konečné pozitívne rozhodnutie o podanom návrhu, lebo ak odsúdený po prepustení smeruje do prostredia, kde má strechu nad hlavou a možnosť zamestnať sa a mať legálny príjem, zvlášť v situácii, keď má k vlastnej trestnej činnosti kritický postoj a vo výkone trestu odňatia slobody je prvýkrát, tak je možné dôvodne predpokladať, že aj len časť z vykonaného trestu splnila u neho svoj účel z hľadiska kritérií definovaných v ust. § 34 Tr. zák.

19. Pokiaľ okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odsúdenému vytýkal, že na verejnom zasadnutí sám neuviedol, aký má postoj k trestnej činnosti, a že to k tomu uviedla v písomnom podaní viac jeho manželka ako on sám, k tomu krajský súd uvádza, že ak chcel okresný súd poznať postoj odsúdeného, mal sa naň odsúdeného na verejnom zasadnutí opýtať.

20. Pokiaľ okresný súd poukazoval v odôvodnení napadnutého uznesenia na časové súvislosti spáchania trestnej činnosti, skutkové okolnosti oboch prípadov a tiež na motív ich spáchania, tak podľa názoru krajského súdu týmto okolnostiam v tomto konkrétnom prípade prisúdil v konečnom dôsledku väčší význam než samotnej otázke polepšia sa odsúdeného počas výkonu trestu a dôvodného očakávania vedenia riadneho života z jeho strany, ktorá je pre aktuálne rozhodovanie kľúčová. Predsa to, že odsúdený spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia ďalší úmyselný trestný čin, vo finále viedlo k tomu, že skončil po prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody. Pokiaľ ide o charakter trestných činov, išlo o majetkové prečiny (podvod, sprenevera), kde ako primárny motív sa logicky ponúka nedostatok finančných prostriedkov. Detailné rozoberanie časových súvislostí, či skutkových okolností prípadu resp. motivácie odsúdeného k ich spáchaniu a následné konfrontovanie odsúdeného s nimi podľa názoru krajského súdu už presahovalo rámec potrebný na rozhodnutie o aktuálne riešenej otázke.

21. Na posilnenie účelu podmieneného prepustenia krajský súd odsúdenému uložil skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, ktorú považoval za primeranú ako osobe odsúdeného, dĺžke dosiaľ vykonaného nepodmieneného trestu odňatia slobody, tak aj závažnosti trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený.

22. Z prezentovaných dôvodov krajský súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a sám rozhodol tak, že odsúdeného podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.